

Kauza nenaočkované pečovatelky z domova důchodců odhalila rozsáhlý problém

TOMÁŠ SVOBODA

V domovech pro seniory je naočkovaných až 90 procent klientů. Podíl mezi zaměstnanci je mnohem nižší. Ilustrační foto.

14. 6. 10:12

Zemřelý naočkovaný senior je ojedinělý případ, přesto v sociálních službách odhalil slabinu a riziko pro nová ohniska epidemie. V domovech pro seniory je jen 60 procent naočkovaných zaměstnanců.

Devět z deseti klientů, kteří žijí v domovech pro seniory, má za sebou očkování. Přesto tato zařízení bijí na poplach. Ve Velkých Hamrech na Jablonecku zemřel naočkovaný klient, který se zřejmě covidem nakazil od pečovatelky, jež vakcínu odmítala. Případ připomněl dosud málo řešené riziko. Očkování podstoupilo jen něco přes šedesát procent zaměstnanců domovů, kde žije nejzranitelnější část lidí. Pracovníci často podléhají mýtům a hoaxům ohledně očkování.

Podle domovů vláda zaspala v elementární osvětě. Část těchto služeb také volá po třetí dávce očkování, která by podle nich měla přijít už po prázdninách.

Ve Velkých Hamrech, kde mají 130 klientů, nic nepodcenili. Loni v září si koupili testovací přístroj a klienty prověřovali. Uchránili je tak od největších vln epidemie. Z devadesáti zaměstnanců vakcínu odmítlo jen sedm. Přesto

ošetřovatelka z přímé péče patrně nakazila staršího naočkovaného klienta, který později v nemocnici zemřel. „Mám svědomí čisté. Opakovaně jsem se personál snažil přesvědčit, i když na ně nelze nijak tlačit. Tohle je asi nejzranitelnější místo domovů,“ sdělil ředitel velkohamerského zařízení Čestmír Skrbek.

Za mužem, který na nákazu zemřel, z opatrnosti nedocházela rodina. Podle Skrbka je vysoce pravděpodobné, že jej infikovala právě zaměstnankyně. „Nikdy nemáte stoprocentní důkaz, zato selský rozum. Na oddělení se nikdo čtyři měsíce nenakazil. Pečovatelka je pozitivní, stejně jako celá její rodina. Je to škoda, tohle se nemělo stát. Snad kompetentní orgány začnou problém řešit,“ vysvětlil Skrbek.

Podle šéfa Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiřího Horeckého je případ z Jablonecka v domovech naprosto ojedinělý. „Proočkovanost klientů je okolo devadesáti procent,“ zdůraznil.

Domovy se podle něj poměrně pravidelně setkávají už od jara s tím, že se naočkovaný klient nakazí. „Ale vždy šlo o naprosto bezpříznakový průběh, anebo jen s mírnými symptomy. Nic podobného jsme zatím nezaznamenali,“ uvedl Horecký.

Zároveň připomíná, že očkování v domovech podstoupilo v průměru jen šest zaměstnanců z deseti. Covidem se v době epidemie nakazilo 15 tisíc pracovníků, také proto část z nich s vakcínou otálí. Proočkovanost personálu je podle něj vyšší v zařízeních, která reálně pocítila, jak fatální pro klienty covid-19 může být.

Asociace se u Ministerstva zdravotnictví marně domáhá toho, aby vyvrátilo největší lži a mýty spojené s vakcínami. „Už v zimě jsme se s resortem domluvili, že dodají odpovědi na nejčastější otázky. To se doposud nestalo. Od začátku nám chybí nějaká kampaň, kdy se jasné odpovědi odborníků rozešlou do všech zdravotnických zařízení a sociálních služeb. My se sice o osvětu snažíme, ale chybí nám vládní autorita nebo odborné společnosti,“ potvrdil Horecký. Podle něj není třeba drahých klipů v televizi, stačilo prý vyvrátit nejčastější dezinformace a lži.

„Je to špatně komunikované od začátku,“ potvrdil Skrbek.

Odmítači často argumentují tím, že vakcíny byly vyvinuté v příliš krátké době, nebo mají nežádoucí účinky. Extrémnější názory hovoří o čipování lidí nebo záměrném šíření jedů v populaci. Procenta naočkovaných zaměstnanců v sociálních službách tak podle Horeckého přibývají jen pozvolna. „Někteří zaměstnanci si povídají o různých čipech a podobně. Přitom po očkování u nás nákaza úplně vymizela,“ řekla Jana Bohuňovská, která vede brněnský Domov pro seniory Foltýnova. Z 220 klientů je naočkovaných přes 80 procent lidí, u zaměstnanců jsou čísla nižší.

Vakcíny i v těchto nejzranitelnějších místech viditelně zabraly. Za celou dobu se v domovech nakazilo 35 tisíc zaměstnanců a klientů, před očkováním v nich zemřelo 3500 lidí. „Nyní máme v domovech v celé republice jen vyšší desítky nakažených,“ dodal Horecký.

Detailní čísla nezná, údaje o nakažených Ústavu zdravotnických informací a statistik jsou totiž neaktuální. „V některých domovech stále svítí, že mají šedesát nebo osmdesát nakažených, ale my z reálu víme, že to není pravda,“ sdělil Horecký.

Sociálním službám také chybí jasný vládní vzkaz, co bude s přeočkováním třetí dávkou.

Některé studie hovoří o tom, že imunita právě u části starších lidí může zmizet už po několika měsících. „Samozřejmě se budeme řídit odborným stanoviskem,“ sdělila ředitelka Bohuňovská.

Třeba ve Velkých Hamrech apelují na jasnou strategii přeočkování, žádají termíny po prázdninách. „Naši klienti jsou většinou nemocní lidé. Ztrácejí imunitu rychleji,“ řekl Horecký. Zemřelý klient se podle něj očkoval na začátku roku, nemocniční testy nyní ukázaly, že už imunitu proti covidu neměl.

V domově mají i přístroj na testování hladiny protilátek. Po nedávném případě chtějí imunitu klientů prověřovat. „Pokud se ukáže snížená hranice u více klientů, budeme chtít třetí dávku. Ale to nemůže být aktivita jednoho zařízení, ale plošné vládní opatření,“ řekl Skrbek.

Podle šéfa asociace je však zatím v úvahách až závěr roku. „Zatím nevoláme po přeočkování. Většina lidí v domovech dostala druhou dávku v březnu. I z údajů, které máme z Izraele, kde byla proočkovanost nejrychlejší, jsou protilátky i po 12 měsících stále poměrně vysoké. Tušíme, že třetí čtvrtá dávka se bude řešit až někdy ve čtvrtém kvartále tohoto roku,“ sdělil Horecký.

Vláda jasný harmonogram nezná. „Přáli bychom si, aby byla v září proočkovaná většina populace. Potom se můžeme bavit o nějakém případném přeočkování, ale to je spíše střednědobý výhled,“ řekl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO).

Podle Skrbka téma přeočkování není před volbami žádoucí. „Je v tom politika. Pokud se to však nezačne řešit, v říjnu či listopadu máme v domovech zase problém,“ řekl. Cestu vidí v pravidelné vakcinaci. Třeba proti žlutence se personál domovů očkuje jednou za dva roky. Zaměstnanci bez vakcíny proti koronaviru se doposud musejí jednou za pět dní testovat. Povinnost má skončit se závěrem června. Jak to bude s prevencí dál, zůstává nejasné. „Diskutujeme s ministerstvem, zda testování alespoň na dobrovolné bázi ponechat. Budeme za tuto možnost

rádi, uvítali bychom ji především u zaměstnanců, kteří se budou vracet z dovolené, ale přikázat to nelze," doplnil Horecký.

Ředitel velkohamerského domova Skrbek prý od zveřejnění jejich případu dostal přibližně stovku mailů, většinou z řad odpůrců očkování. Věří, že alespoň některým lidem otevře oči. „Třeba to zabere. Hodně jsem rozvířil vodu, přesto věřím, že jsem udělal dobrou věc. Tito lidé nemají kam utéct. Jsou nejzranitelnější, jsou v rukou naší zodpovědnosti," řekl.

Ostatně i v jejich domově nákaza pečovatelky díky vakcinaci nespustila větší vlnu epidemie. Kromě zemřelého se nakazil jediný klient, který je bezpříznakový. „Dalších 60 PCR testů bylo negativních. V pondělí s velkou obezřetností můžeme znova obnovit dennodenní program i návštěvy," dodal.

Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/kauza-nenaockovane-pecovatelky-z-domova-duchodcu-odhalila-rozsahly-problem-167104>